

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2024 m. liepos 31 d. Nr. 21RE2-169 (AG2-152/16-2024)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Marinos Adomaitės, Lauros Bernikienės (posėdžio pirmininkės ir pranešėjos), Ingos Drašutavičienės, sekretoriaujant Margaritai Žiobakaitei, dalyvaujant pareiškėjo X. Y. įgaliotam atstovui X. X.,

2024 m. liepos 30 d. Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu būdu išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X. Y. skundo dalį atsakovei Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos dėl 2024 m. birželio 11 d. sprendimo Nr. (23.24-08) 327-61834 „Išdėstyti mokestinės nepriemokos sumokėjimą“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje 2024 m. liepos 11 d. priimta nagrinėti pareiškėjo X. Y. skundo dalis atsakovei Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – ir VMI), kuria prašoma panaikinti VMI birželio 11 d. sprendimą Nr. (23.24-08) 327-61834 „Išdėstyti mokestinės nepriemokos sumokėjimą“ (toliau – ir Sprendimas) bei įpareigoti instituciją per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą: pakeisti mokestinės nepriemokos sumokėjimo terminą nuo 2024 m. gegužės 16 d. iki 2034 m. gruodžio 1 d.

Pareiškėjas skunde (b. l. 1–4) nurodo, kad VMI pakartotinai pateikė prašymą atidėti arba išdėstyti mokestinės nepriemokos sumokėjimą, prailginti mokestinės nepriemokos sumokėjimo terminą iki 2034 m. gruodžio 1 d. (toliau – ir Prašymas). Prailginto termino pagrindimu nurodė mokestinės nepriemokos mokėtojo sunkią finansinę padėtį, nes dėl greitųjų kreditų paskolų kas mėnesį įmokos siekia 1 812,61 Eur. Sprendimu nuspręsta mokestinės nepriemokos sumokėjimą išdėstyti nurodytam laikotarpiui: nuo 2024 m. gegužės 16 d. iki 2029 m. balandžio 25 d. Nesutinka su Sprendime nurodytu mokėjimo terminu. Akcentuoja, jog atsakovei buvo pateikti visi Prašymo prailginti mokėjimo terminą pagrindžiantys įrodymai: kredito sutartys, įrodymai, patvirtinantys, jog dėl kredito sutarčių paėmimo pradėtas ikiteisminis tyrimas, gaunamas pajamas patvirtinantys dokumentai. Pabrėžia, jog mokėtojas yra pensinio amžiaus, mokestinės nepriemokos suma yra aiški ir žinoma, tiesiog prašoma prailginti mokėjimo terminą iki 2034 m. gruodžio 1 d.

Mano, kad atsakovė neatsižvelgė į Lietuvos Respublikos finansų ministro 1998 m. lapkričio 17 d. įsakymu Nr. 268 „Dėl mokestinės nepriemokos ar baudos už administracinį nusižengimą mokėjimo atidėjimo arba išdėstymo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Mokestinės nepriemokos ar baudos už administracinį nusižengimą mokėjimo atidėjimo arba išdėstymo taisyklių (toliau – ir Taisyklių) 18.3 punktą. Pabrėžia, jog VMI neatsakė į jo 2024 m. birželio 17 d. kreipimąsi paaiškinti Sprendimo kriterijus dėl mokestinės sutarties Nr. (23.24-08)327-62377 (toliau – ir Kreipimasis). Teigia, kad Prašymas prailginti mokestinės nepriemokos mokėjimo terminą yra pagrįstas, todėl turėjo būti patenkintas.

Posėdžio metu pareiškėjo įgaliotas atstovas prašė skundą tenkinti jame ir posėdžio metu išsakytų argumentų pagrindu. Akcentavo atsakovės netinkamą komunikavimą. Paaikšino, jog pagal Sutarties grafiką atliko mokėjimus, bandė kreiptis į atsakovę dėl Sutarties sąlygų pakeitimo, tačiau jokio atsakymo negavo. Pripažino, jog kartu su atsiliepimu gavo atsakymą į Kreipimąsi, su jo turiniu susipažino.

Atsakovė Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2024 m. liepos 19 d. pateikė atsiliepimą, kuriuo nesutinka su pareiškėjo skundu ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą (b. l. 127–131).

Nurodo bylos faktines aplinkybes dėl pareiškėjo pateiktų prašymų, priimto Sprendimo, išsiųstų lydraščių su paaikškinimais. Argumentuoja, jog VMI, įvertinusi pareiškėjo tuo metu gaunamas mėnesines vidutines pajamas (2 545,00 Eur) bei vadovaudamasi protingumo kriterijais (mokestinės nepriemokos išdėstymo terminas yra 5 metai nuo prašymo sudaryti mokestinės paskolos sutartį pateikimo dienos arba nuo mokestinės nepriemokos susidarymo dienos), tenkino Prašymą iš dalies ir sprendimu išdėstė 14 545,70 Eur mokestinės nepriemokos mokėjimą trumpesniai nei prašoma laikotarpiui, t. y. nuo 2024 m. gegužės 16 d. iki 2029 m. balandžio 25 d., įmokas nustatant lygiomis dalimis (po 246,54 Eur) kas mėnesį.

Akcentuoja, jog pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – ir MAĮ) 88 straipsnio 1 dalį, mokestinės nepriemokos mokėjimas atidedamas arba išdėstomas mokesčių administratoriaus sprendimu. Šio sprendimo pagrindu sudaroma mokestinės paskolos sutartis. Paaikškina, jog VMI 2024 m. birželio 13 d. išsiuntė pareiškėjui mokestinės paskolos sutartį Nr. (23.24-08) 327-62377 (toliau – ir Sutartis), kurioje nurodė, kad jeigu pareiškėjas nesutinka su sutarties sąlygomis, apie tai turi raštu informuoti mokesčių administratorių. Negavus nurodytos informacijos, sutartis laikoma sudaryta.

Pabrėžia, jog į pareiškėjo Kreipimąsi atsakovė 2024 m. birželio 26 d. pateikė atsakymą Nr. RNA-22468, kuriuo paaikškino, kad nagrinėjant pareiškėjo Prašymą, vidutinės mokesčių mokėtojo pajamos buvo paskaičiuotos remiantis 2024 m. gegužės 28 d. Fizinių asmenų anketoje nurodytomis per einamuosius (2024) metus gautomis pajamomis (10 180,00 Eur), t. y. 2 545,00 Eur per mėnesį, todėl buvo priimtas sprendimas išdėstyti mokestinę nepriemoką trumpesniai nei prašoma laikotarpiui, t. y. iki 2029 m. balandžio 25 d. Pareiškėjas taip pat buvo informuotas, kad esant finansiniams sunkumams ir negalint laiku sumokėti įmokų pagal sudarytą Sutartį, jis turi teisę teikti prašymą dėl mokestinės paskolos sutarties sąlygų pakeitimo. Atsakymas išsiųstas pareiškėjo atstovo deklaruotos gyvenamosios vietos adresu.

Nurodo, jog pagal MAĮ 88 straipsnio 7 dalį, Taisyklių 47 punktą, jeigu mokesčių mokėtojas nesilaiko mokestinės paskolos sutarties sąlygų, ji nutraukiama. Pareiškėjas sudaręs Sutartį įsipareigojo laikytis mokestinės paskolos sutarties sąlygų, tačiau ji nebuvo vykdoma (neatliekami mokėjimai pagal mokestinės paskolos sutarties grafiką). Nesumokėjęs įmokų grafike numatytais terminais, vadovaujantis MAĮ 88 straipsniu ir 14 straipsnio 7 dalimi bei Taisyklių 49 punktu, 2024 m. liepos 9 d. pareiškėjui išsiųstas Įspėjimas apie ketinimą nutraukti Sutartį Nr. (23.24-08) 327-71426 dėl nesumokėtų 306,44 Eur pagal sudarytą Sutartį.

Remdamasi MAĮ 8 straipsniu, 40 straipsnio 1 dalimi, 7 straipsniu, akcentuoja, kad mokesčių mokėtojai turi bendrą įstatymu įtvirtintą pareigą laiku ir tiksliai vykdyti mokestines prievoles, o dėl jų neįvykdymo susidariusios mokestinės nepriemokos mokėjimo atidėjimas arba išdėstymas pagal mokesčio mokėtojo prašymą yra išskirtinis iš bendros taisyklės veiksmas, kuris galimas tik esant tam tikroms MAĮ 88 straipsnyje ir įgyvendinančiuose teisės aktuose nurodytoms sąlygoms.

Nesutinka su pareiškėjo teiginiu, jog Prašymas pratęsti mokestinės nepriemokos išdėstymo terminą yra pagrįstas. Pabrėžia, jog VMI atsižvelgė į pareiškėjo sudėtingą finansinę situaciją sudarydama su juo Sutartį, pritaikė pareiškėjo atžvilgiu lengvatas, suteikiant jam galimybę nepriemoką sumokėti dalimis per tam tikrą laikotarpį. Tačiau pareiškėjas, nors ir sudaręs Sutartį, savo pareigų nevykdė, taigi toks jo elgesys nemokant įmokų niekaip nesiderina su jo, kaip mokesčių mokėtojo, tinkamu pareigų vykdymu. Pažymi, kad pareiškėjas pagal Sutartį neatliko nei vienos įmokos. Daro išvadą, kad jis nesiekia tinkamai ir laiku vykdyti mokestinių prievolių.

Dėl pareiškėjo pateikto argumento, jog nebuvo atsižvelgta į pareiškėjo kreditorinius įsipareigojimus (greitieji kreditai), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.930¹ straipsnio 1 dalimi, pažymi, kad pareiškėjas privalo teikti prioritetą atsiskaitymams pagal mokėjimo dokumentus, nustatančius įmokas į biudžetą, prieš visus kitus mokėjimus.

Argumentuoja, jog pareiškėjo skundas yra grindžiamas tik deklaratyviais, jokiais įrodymais nepagrįstais ir teisiškai nereikšmingais teiginiais, todėl negali būti tenkinamas. Skundžiamas Sprendimas buvo priimtas vadovaujantis aktualiais teisės aktais, nurodant priėmimo teisinį pagrindą, įvertinus reikšmingas aplinkybes, todėl negali būti naikinamas.

Atsakovės atstovas Komisijos posėdyje nedalyvavo, apie bylos nagrinėjimo vietą ir laiką pranešta tinkamai (b. l. 124–126). Atsakovė atsiliepimu prašė skundą nagrinėti jos atstovui nedalyvaujant (b. l. 130).

Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo (toliau – ir IAGNTI) 14 straipsnio 6 dalyje nustatyta, jog bylos šalių ir (ar) jų atstovų neatvykimas į administracinių ginčų komisijos posėdį, jeigu jiems buvo apie tai tinkamai pranešta, nėra kliūtis nagrinėti skundą (prašymą) ir priimti sprendimą. Atsižvelgiant į nurodytą teisinį reglamentavimą, skundas išnagrinėtas atsakovės atstovui nedalyvaujant.

Skundo dalis atmestina.

Nagrinėjamas administracinis ginčas kilo dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2024 m. birželio 11 d. sprendimo Nr. (23.24-08) 327-61834 „Išdėstyti mokestinės nepriemokos sumokėjimą“, kuriuo iš dalies tenkinus pareiškėjo Prašymą, mokestinės nepriemokos sumokėjimo laikotarpis išdėstytas nuo 2024 m. gegužės 16 d. iki 2029 m. balandžio 25 d., teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Byloje esantys rašytiniai įrodymai patvirtina, jog pareiškėjas, atstovaujamas įgalioto atstovo X.Y., 2024 m. gegužės 16 d. pateikė prašymą, prašydamas dalimis paskirstyti Gyventojų pajamų mokesčio (toliau – ir GPM) prievolę 14 545,70 Eur iki 2028 m. gruodžio 1 d. (b. l. 132).

VMI 2024 m. gegužės 27 d. raštu Nr. RNA-17992 informavo pareiškėją, kad prašymas nėra laikomas gautu ir nebus nagrinėjamas, kadangi pilna apimtimi neatitinka teisės aktuose, reglamentuojančiuose mokestinės nepriemokos mokėjimo atidėjimą ir / ar išdėstymą, numatytų reikalavimų. Rašte buvo išsamiai paaiškinta, kokius dokumentus reikia pateikti, kad prašymas būtų laikomas gautu ir nagrinėjamas iš esmės (b. l. 142–145).

2024 m. gegužės 29 d. pareiškėjas, atstovaujamas įgalioto atstovo, pateikė prašymo papildymą, kuriame patikslino mokestinės nepriemokos mokėjimo išdėstymo laikotarpį iki 2034 m. gruodžio 1 d., pateikė reikalaujamus Prašymą pagrindžiančius dokumentus (minėta, toliau – ir Prašymas, b. l. 9–10).

Atsakovė, išnagrinėjusi Prašymą, 2024 m. birželio 11 d. priėmė sprendimą Nr. (23.24-08) 327-61834 „Išdėstyti mokestinės nepriemokos sumokėjimą“, kuriuo nusprendė išdėstyti mokestinės nepriemokos (GPM – 14 545,70 Eur) sumokėjimą laikotarpiu nuo 2024 m. gegužės 16 d. iki 2029 m. balandžio 25 d. (b. l. 149–150). 2024 m. birželio 13 d. raštu Nr. RNA-20839 „Atsakymas į prašymą atidėti ir / arba išdėstyti mokestinės nepriemokos sumokėjimą“ (toliau – ir Raštas, b. l. 147–148, 151) išsiųstas Sprendimas ir paaiškinta, kad VMI įvertinusi pareiškėjo tuo metu gaunamas mėnesines vidutines pajamas (2 545,00 Eur) bei vadovaudamasi protingumo kriterijais (mokestinės nepriemokos išdėstymo terminas yra 5 metai nuo prašymo sudaryti mokestinės paskolos sutartį pateikimo dienos arba nuo mokestinės nepriemokos susidarymo dienos), tenkino Prašymą iš dalies ir Sprendimu išdėstė 14 545,70 Eur mokestinės nepriemokos mokėjimą trumpesniam nei prašoma laikotarpiui, t. y. nuo 2024 m. gegužės 16 d. iki 2029 m. balandžio 25 d., įmokas nustatant lygiomis dalimis (po 246,54 Eur) kas mėnesį.

VMI 2024 m. birželio 14 d. raštu Nr. RNA-21126 „Dėl mokestinės paskolos sutarties pateikimo“ (b. l. 152–158) išsiuntė pareiškėjui mokestinės paskolos sutartį Nr. (23.24-08) 327-62377) ir Mokestinės nepriemokos / baudos už administracinį nusižengimą ir palūkanų sumokėjimo grafiką.

Minėtame rašte nurodyta, jog jeigu pareiškėjas nesutinka su Sutarties sąlygomis, apie tai turi raštu informuoti mokesčių administratorių. Negavus nurodytos informacijos, Sutartis laikoma sudaryta.

Iš bylos duomenų matyti, jog pareiškėjas 2024 m. birželio 16 d. kreipėsi į atsakovę su prašymu „Prašymas paaiškinti sprendimo Nr. (23.24-08) 327-62377 kriterijus“, prašydamas pateikti paaiškinimą, kaip buvo apskaičiuotos jo vidutinės pajamos (b. l. 159–160).

Atsakovė 2024 m. birželio 26 d. pateikė atsakymą Nr. RNA-22468, kuriuo paaiškino, kad nagrinėjant Prašymą, vidutinės mokesčių mokėtojo pajamos buvo paskaičiuotos remiantis 2024 m. gegužės 28 d. Fizinių asmenų anketoje nurodytomis per einamuosius (2024) metus gautomis pajamomis (10 180,00 Eur), t. y. 2 545,00 Eur per mėnesį, todėl buvo priimtas sprendimas išdėstyti mokestinę nepriemoką trumpesniai nei prašoma laikotarpiui, t. y. iki 2029 m. balandžio 25 d. Pareiškėjas taip pat buvo informuotas, kad esant finansiniams sunkumams ir negalint laiku sumokėti įmokų pagal sudarytą Sutartį, turi teisę teikti prašymą dėl mokestinės paskolos sutarties sąlygų pakeitimo (b. l. 161–163).

Pareiškėjui pagal Sutartį neatlikus nė vienos įmokos, 2024 m. liepos 9 d. pateiktas Įspėjimas Nr. (23.24-08) 327-71426, kuriuo pareiškėjas įspėtas apie ketinimą nutraukti Sutartį, jei per 20 dienų nuo įspėjimo įteikimo dienos nebus sumokėta 306,44 Eur (b. l. 167–168).

Ginčo dėl pareiškėjo mokestinės nepriemokos byloje nėra. Pareiškėjas pripažįsta GPM 14 545,70 Eur mokestinę nepriemoką. Nesutikimą su Sprendimu iš esmės motyvuoja sunkia finansine padėtimi, skoliniais įsipareigojimais, pensiniu amžiumi. Mano, jog buvo pateikti visi Prašymą pagrindžiantys dokumentai, todėl nesupranta, kodėl atsakovė mokestinės nepriemokos mokėjimo termino negalėjo pratęsti iki 2034 m. gruodžio 1 d.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – VAĮ), Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymas (minėta, toliau – ir MAĮ, redakcija, galiojusi nuo 2024 m. gegužės 1 d. iki 2024 m. liepos 1 d.), Lietuvos Respublikos finansų ministro 1998 m. lapkričio 17 d. įsakymu Nr. 268 „Dėl Mokestinės nepriemokos ar baudos už administracinį nusižengimą mokėjimo atidėjimo arba išdėstymo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintos Mokestinės nepriemokos ar baudos už administracinį nusižengimą mokėjimo atidėjimo arba išdėstymo taisyklės (minėta, toliau – ir Taisyklės), Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2019 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr. VA-38 patvirtintos Mokesčių mokėtojo, turinčio mokestinę nepriemoką, arba asmens, kuriam paskirta bauda už administracinį nusižengimą, finansinės būklės vertinimo rekomendacijos (toliau – ir Rekomendacijos).

Pagal MAĮ 40 straipsnio 1 dalies 1 punktą, mokesčių mokėtojas privalo laiku ir tiksliai vykdyti mokestinę prievolę. MAĮ 88 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad mokestinės nepriemokos sumokėjimo terminą Lietuvos Respublikos finansų ministro nustatyta tvarka mokesčių administratorius gali atidėti arba išdėstyti. Mokestinės nepriemokos mokėjimas atidedamas arba išdėstomas mokesčių administratoriaus sprendimu. MAĮ 88 straipsnio 2 dalyje numatyta, jog sprendimas atidėti mokestinės nepriemokos mokėjimą ar jį išdėstyti gali būti priimtas tik nustačius, kad nedelsiant ją sumokėjus mokesčių mokėtojo finansinė būklė taptų kritine arba mokesčių mokėtojas turėtų didelių sunkumų vykdydamas kitus savo finansinius įsipareigojimus, tačiau šios mokestinės nepriemokos mokėjimo atidėjimas ar išdėstymas suteiktų jam galimybę stabilizuoti savo finansinę būklę ir sumokėti mokestinę nepriemoką vėliau.

Aiškinant minėtas MAĮ 88 straipsnio nuostatas, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – ir LVAT) yra pažymėjęs, kad sprendimas dėl mokestinės nepriemokos sumokėjimo atidėjimo ar išdėstymo gali būti priimtas tik esant dviem sąlygom: 1) kai nustatoma, jog nedelsiant sumokėjus mokesčio nepriemoką mokesčių mokėtojo finansinė būklė taptų itin sunki arba jis turėtų didelių sunkumų vykdydamas kitus savo finansinius įsipareigojimus; taip pat 2) kai nustatoma, jog mokestinės nepriemokos sumokėjimo atidėjimas ar išdėstymas suteiks mokesčių mokėtojui galimybę stabilizuoti savo finansinę būklę ir sumokėti mokestinę nepriemoką vėliau (pvz., LVAT 2016 m. lapkričio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3250-575/2016; 2018 m. gegužės 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-876-556/2018). Vien tik konstatavimas aplinkybės, kad nedelsiant sumokėjus mokestinę nepriemoką mokesčių mokėtojo finansinė padėtis gali tapti kritine, nėra

absolūtus pagrindas atidėti ar išdėstyti mokestinės nepriemokos mokėjimą, kadangi mokesčių mokėtojas yra saistomas ir antrosios sąlygos, reikalaujančios mokesčių mokėtojui įrodyti, kad jis turi realių galimybių atsiskaityti per prašomą suteikti mokestinės nepriemokos atidėjimo laikotarpį. Šių sąlygų buvimą turi pagrįsti pareiškėjas (pvz., LVAT 2014 m. vasario 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-220/2014, 2024 m. kovo 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-218-602/2024).

Taisyklės detalizuoja prašymų atidėti arba išdėstyti mokestinės nepriemokos ar baudos už administracinį nusižengimą ar administracinį teisės pažeidimą (toliau kartu – administracinis nusižengimas) mokėjimą pateikimą ir nagrinėjimą, sprendimo atidėti arba išdėstyti mokestinės nepriemokos ar baudos už administracinį nusižengimą mokėjimą priėmimą ir vykdymą, sprendimo atidėti arba išdėstyti baudos už administracinį nusižengimą mokėjimą priėmimą ir vykdymą supaprastinto proceso tvarka, mokestinės paskolos sutarties sudarymo ir vykdymo sąlygas, sprendimo pakeisti mokestinės paskolos sutartį ir ją nutraukti priėmimą (Taisyklių 1 punktas).

Taisyklių 7 punkte nustatyta, kad, priimant sprendimą atidėti arba išdėstyti mokestinės nepriemokos ar baudos už administracinį nusižengimą mokėjimą, vertinama mokesčių mokėtojo finansinė būklė pagal Mokesčių mokėtojo finansinės būklės vertinimo rekomendacijas, nustatytas centrinio mokesčio administratoriaus. Mokesčių mokėtojas prie prašymo atidėti arba išdėstyti mokestinės nepriemokos mokėjimą turi pridėti centrinio mokesčių administratoriaus nustatytus dokumentus, kuriais apibūdinama mokesčių mokėtojo finansinė būklė ir kuriais pagrindžiami prašyme nurodyti duomenys ir aplinkybės (Taisyklių 19 punktas).

Rekomendacijų 19 punkte nustatyta, kad kartu su prašymu taip pat vertinami fizinio asmens pateikti dokumentai: 19.1. anketos duomenys (vertinamos anketa užpildančio fizinio asmens ir jo šeimos narių gaunamos pajamos, santaupos (lėšos esančios bankų sąskaitose, gryniesi pinigai), gautų paskolų įtaka sumokėjimo atidėjimo ir (ar) išdėstymo laikotarpiui ir kt. duomenys); 19.2. dokumentai, kurie įrodytų realias fizinio asmens galimybes sumokėti mokestinę nepriemoką / baudą už administracinį nusižengimą <...>.

Rekomendacijų 20 punkte nustatyta, kad kiti fizinių asmenų prašymo atidėti ir (ar) išdėstyti mokestinės nepriemokos ar baudos už administracinį nusižengimą sumokėjimą galimi nagrinėjimo kriterijai ir jų vertinimo rezultatai yra nurodyti 3 priede „Mokesčių mokėtojo – fizinio asmens prašymo atidėti ir (ar) išdėstyti mokestinės nepriemokos ar baudos už administracinį nusižengimą sumokėjimą nagrinėjimo kriterijai“.

Apibendrinus aukščiau nurodytą teisinį reglamentavimą, darytina išvada, kad mokesčių administratorius turi teisę, bet ne pareigą atidėti ar išdėstyti mokestinės nepriemokos sumokėjimą, todėl mokesčių administratorius neturi pareigos tenkinti kiekvieno mokesčių mokėtojo prašymo išdėstyti mokestinės nepriemokos sumokėjimo termino tokiu būdu, kaip pageidauja mokesčių mokėtojas.

Administracinių teismų praktikoje pažymima, kad įgyvendindamas jam suteiktą diskreciją dėl mokestinės nepriemokos sumokėjimo atidėjimo ar išdėstymo, mokesčių administratorius turi įvertinti mokesčių surinkimo ir mokestinės nepriemokos išdėstymo tikslus, atsižvelgti į teisės aktų, reguliuojančių mokestinės nepriemokos sumokėjimo atidėjimą ar išdėstymą, reikalavimus, taip pat į bendruosius teisės ir mokesčių administravimo principus (LVAT 2014 m. balandžio 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-373/2014; 2016 m. balandžio 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-464-438/2016).

Pareiškėjo nuomone, pateiktas Prašymas atitiko MAĮ 88 straipsnio 2 dalyje nustatytas sąlygas mokestinės nepriemokos išdėstymui tokiu laikotarpiu, koku buvo prašoma, iš Sprendimo turinio neaišku, kodėl Prašymas tenkintas tik iš dalies, o terminas nepratęstas iki 2034 m. gruodžio 1 d.

Teisės normos, reglamentuojančios mokestinės nepriemokos atidėjimą ar išdėstymą, įtvirtina aiškia mokesčio mokėtojo pareigą pateikti įrodymus, patvirtinančius tokio prašymo pagrįstumą. Taigi, pagrindinė pareiga įrodyti aplinkybes, kuriomis grindžiamas prašymo išdėstyti mokestinės nepriemokos mokėjimą pagrindas, tenka pareiškėjui, tuo tarpu mokesčio administratoriaus įrodinėjimo pareiga yra daugiau papildomo pobūdžio (LVAT 2014 m. vasario 24 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-220/2014). Mokesčių mokėtojas, teikiantis mokesčių administratoriui prašymą dėl mokestinės nepriemokos sumokėjimo atidėjimo arba išdėstymo pagal MAĮ 88 straipsnį, prašo taikyti jo atžvilgiu

tam tikrą išimtį iš mokesčių mokėjimo visuotinio privalomumo principo, kuriuo remiantis kiekvienas mokesčių mokėtojas privalo mokėti mokesčių įstatymų nustatytus mokesčius, laikydamasis mokesčių teisės aktuose nustatytos mokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos (MAĮ 8 straipsnis) (LVAT 2020 m. liepos 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁵⁸⁵-602/2020).

Pareiškėjo teikti finansinę padėtį apibūdinantys dokumentai buvo tinkamai įvertinti, išanalizuoti, t. y. VMI įvertinto Fizinių asmenų anketoje pateiktus duomenis (b. l. 169–174, anketoje nurodyta, jog 2022 m. gautos pajamos 24 196 Eur, 2023 m. – 28 428 Eur, 2024 m. – 10 180 Eur), duomenis apie pareiškėjo gautas pajamas (b. l. 18), išrašą iš Luminor banko apie pajamas (b. l. 19–22), paskolų sutartis ir kitus dokumentus (b. l. 29–115), pateiktus kartu su Prašymu. VMI apskaičiavo pareiškėjo vidutines pajamas (2 545,00 Eur – pagal 2024 metais gautas pajamas 10 180/4 (mėnesiai) pagal Fizinių asmenų anketoje pateiktus duomenis, kurių teisingumą patvirtino pats pareiškėjo įgaliotas atstovas. Tai, kad pareiškėjas siekia įrodyti išskirtinių aplinkybių egzistavimą dėl pradėto ikiteisminio tyrimo dėl sukčiavimo būdu paimtų vartojimo paskolų (b. l. 84) nenaikina jo prievolės sumokėti mokestinę nepriemoką. Priešingai nei nurodo pareiškėjas, VMI atsižvelgė į pareiškėjo sudėtingą finansinę situaciją, suteikiant jam galimybę mokestinę nepriemoką mokėti dalimis per tam tikrą laikotarpį. Komisijos vertinimu pareiškėjas nepateikė jokių argumentų ar papildomų duomenų, leidžiančių abejoti Sprendimo pagrįstumu. Pažymėtina, jog pats pareiškėjas nesilaiko nuoseklios pozicijos. Pradiniame prašyme išreiškė pageidavimą dalimis paskirstyti mokestinę nepriemoką iki 2028 m. gruodžio 1 d., vadinasi pats finansinę būklę įvertino taip, kad mokestinė nepriemoka iki šio laikotarpio galėjo būti padengta. Tikslindamas prašymą, nepasikeitus nei faktinėms, nei teisinėms aplinkybėms, ką patvirtino atstovas ir posėdžio metu, terminą prašė prailginti iki 2034 m. gruodžio 1 d. Iš esmės nuo pradinio prašymo iki Prašymo pateikimo dienos nepasikeitė pareiškėjo finansinė padėtis, todėl toks pageidavimas pratęsti terminą iki 2034 m. gruodžio 1 d. vertintinas kaip patogesnis pareiškėjui, numatantis mažesnes mėnesines įmokas. Ir nors pagal bylos duomenis greitųjų kreditų bendra vertė 2024 m. gegužės 14 d. – 1812,61 Eur (kas mėnesį), tačiau šios aplinkybės nereiškia, jog prioritetas turi būti teikiamas greitųjų kreditų mokėjimams. Priešingai, pagal Civilinio kodekso 6.930¹ straipsnio 1 dalies 3 punktą, skolininkas privalo teikti prioritetą atsiskaitymams pagal mokėjimo dokumentus, nustatančius įmokas į biudžetą (valstybės, savivaldybės, Valstybinio socialinio draudimo fondo ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetus) ir valstybės pinigų fondus. Taigi priiimti finansiniai įsipareigojimai ar pradėtas ikiteisminis tyrimas nėra tos išskirtinės aplinkybės, leidžiančios atsakovei veikti pareiškėjo pageidaujama būdu. Todėl kaip nepagrįstas atmetinas pareiškėjo argumentas, kad jis pirmiausia turi mokėti greitųjų kreditų paskolų įmokas. Be kita ko, pareiškėjas turi teisę su greituosius kreditus išdavusiomis įmonėmis tartis dėl termino skolininkams įsipareigojimams įvykdymo pratęsimo pagal atitinkamų sutarčių sąlygas. Nors pareiškėjo atstovas nurodė, kad tokius veiksmus atliko, tačiau byloje tokių duomenų nėra, išskyrus vieną taikos sutartį su kreditoriumi UAB „CS“ (b. l. 82–83).

VMI yra viešojo administravimo subjektas ir privalo veikti pagal jai suteiktą kompetenciją. Mokesčių administratorius jam suteiktą diskreciją išdėstyti arba atsisakyti išdėstyti mokesčių mokėtojo mokestinės nepriemokos sumokėjimą turi naudoti tinkamai, t. y. negali suteikti nepagrįstų lengvatų ar privilegijų atskiriems mokesčių mokėtojams, nes tuo būtų pažeistas lygiateisiškumo principas. Kaip jau minėta, aplinkybių, sudarančių pagrindą išdėstyti mokestinės nepriemokos sumokėjimo terminą, buvimą turi įrodyti mokesčių mokėtojas, šiuo atveju – pareiškėjas. Komisija neatlieka viešojo administravimo funkcijų ir neturi suteiktų įgaliojimų vertinti pareiškėjo finansinės padėties turinio (esmės). Komisijos vertinimu, pareiškėjas neįrodė, kad VMI neteisingai vertino jo pateiktus dokumentus ar jų iš viso nevertino. Konkrečių argumentų, kokius pateiktus duomenis netinkamai įvertino arba neįvertino, pareiškėjas nenurodė. Atsakovė padarė pagrįstą išvadą, kad pareiškėjas nedelsiant sumokėjęs mokesčio nepriemoką, turėtų didelių sunkumų vykdydamas savo kitus finansinius įsipareigojimus, o mokestinės nepriemokos sumokėjimo atidėjimas ar išdėstymas suteiks mokesčių mokėtojui galimybę stabilizuoti savo finansinę būklę ir sumokėti mokestinę nepriemoką vėliau, būtent tokiu laikotarpiu, koks nurodytas Sprendime. Rašte pateiktas išsamus paaiškinimas, kodėl nuspręsta mokestinės nepriemokos sumokėjimą išdėstyti 5 metų laikotarpiui.

Byloje nustatyta reikšminga aplinkybė, kad pareiškėjas pagal Sutartį iki Sprendimo priėmimo nebuvo atlikęs mokėjimų (pagal nustatytą grafiką). Tai reiškia, jog pareiškėjas savo pareigų pagal Sutartį nevykdė, todėl akivaizdu, jog atsakovė Sprendimo priėmimo metu turėjo pagrįstą pagrindą spręsti, jog pareiškėjas nesiekė tinkamai ir laiku vykdyti mokesčių prievolių, o tai nesiderina su bendraisiais teisės principais. Nors posėdžio metu pareiškėjo atstovas nurodė, jog įmokos pagal Sutartį yra atliktos, tačiau patvirtinančių įrodymų nepateikė.

Komisija, vertindama visumą reikšmingų šiame sprendime nustatytų aplinkybių, sprendžia, kad pareiškėjas nepagrindė savo argumentų, jog atsakovė netinkamai įvertino pateiktus įrodymus ir nepagrįstai sutrumpino prašomą terminą mokesčiai nepriemokai sumokėti iki 2029 m. balandžio 25 d. Pareiškėjui išsamiai paaiškinta, jog jis turi teisę prašyti keisti Sutarties sąlygas, tačiau įrodymų, jog šia teise pareiškėjas naudojosi, byloje nėra.

Įvertinusi byloje nustatytas aplinkybes, Komisija daro išvadą, kad mokesčių administratorius, įgyvendindamas jam suteiktą diskreciją dėl mokesčių nepriemokos sumokėjimo išdėstymo, nepažeidė bendrųjų teisės ir gero administravimo, apmokestinimo teisinio reglamentavimo ir taikymo principų, o priimdamas ginčijamą Sprendimą dėl mokesčių nepriemokos sumokėjimo išdėstymo tinkamai įvertino mokesčių mokėtojo finansinę būklę, analizuojant paties mokesčių mokėtojo pateiktus ir mokesčių administratoriaus turimus duomenis.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, sprendžiama, jog pareiškėjo skunde išdėstytų argumentų pagrindu nėra nei teisinio, nei faktinio pagrindo naikinti skundžiamo Sprendimo. Skundžiamas Sprendimas atitinka VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų reikalavimus, įpareigojančius viešojo administravimo subjektus priimtame administraciniame sprendime nurodyti pagrindinius faktus, argumentus ir įrodymus, teisinį ir faktinį pagrindą, todėl jo naikinti nėra pagrindo. VMI tinkamai įvertino ginčui reikšmingas aplinkybes, nurodė išsamius faktinius bei teisinius Sprendimo priėmimo pagrindus, tinkamai taikė bei aiškino ginčo santykį reglamentuojančias teisės normas ir priėmė teisėtą Sprendimą, kurio keisti ar naikinti, skunde nurodytais argumentais, nėra teisinio pagrindo.

Pareiškėjas išvestiniu skundo reikalavimu taip pat prašo įpareigoti atsakovę per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą: pakeisti mokesčių nepriemokos sumokėjimo terminą nuo 2024 m. gegužės 16 d. iki 2034 m. gruodžio 1 d. Kaip jau minėta aukščiau, Komisija nėra viešojo administravimo institucija ir neatlieka viešojo administravimo atitinkamoje srityje (žr., pvz., LVAT 2016 m. gruodžio 20 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1742-261/2016; 2018 m. gegužės 10 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1065-520/2018 ir kt.), dėl to negali įpareigoti viešojo administravimo subjekto priimti konkretaus turinio administracinį sprendimą, o gali tik pavesti iš naujo atlikti veiksmus, kurie pripažinti atliktais netinkamai. Komisija tik vertina viešojo administravimo subjekto atliktų arba neatliktų veiksmų teisėtumą. Atsižvelgiant į tai, kad atsakovės neteisėti veiksmai nagrinėjant Prašymą nenumatyti, toks išvestinis skundo reikalavimas atmetamas.

Nustatytų teisinių ir faktinių aplinkybių pagrindu pareiškėjo skundo dalis atmestina kaip nepagrįsta.

Remdamasi tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo X.Y. skundo dalį atsakovei Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos dėl 2024 m. birželio 11 d. sprendimo Nr. (23.24-08) 327-61834 „Išdėstyti mokesčių nepriemokos sumokėjimą“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administracinio teismo Klaipėdos rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Laura Bernikienė

Komisijos narės

Marina Adomaitė

Inga Drąsutavičienė